

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

Proglašavam Zakon o porezu na dodanu vrijednost, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 21. lipnja 1995.

Broj: 01-95-1209/1

Zagreb, 29. lipnja 1995.

Predsjednik Republike Hrvatske

dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Porez na dodanu vrijednost obračunava se i plaća prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Porez na dodanu vrijednost prihod je državnoga proračuna.

II. PREDMET OPOREZIVANJA

Članak 2.

(1) Porez na dodanu vrijednost plaća se

1. na isporuke svih vrsta dobara (proizvoda, roba, nekretnina, opreme i sl.) i sve obavljene usluge u tuzemstvu uz naknadu:

a) koje poduzetnik izvrši baveći se svojom gospodarskom ili drugom djelatnosti,

b) koje se obavljaju na osnovi zakonskih odredbi ili odluka državnih tijela,

c) koje poduzetnik obavi svojim zaposlenima ili članovima njihove uže obitelji po osnovi rada.

2. na vlastitu potrošnju. Vlastitom potrošnjom smatra se:

a) izuzimanje dobara iz vlastitog poduzeća za privatne potrebe,

b) korištenje usluga svog poduzeća za privatne potrebe,

c) stvaranje rashoda po osnovi reprezentacije i korištenja osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz koji se ne mogu odbiti pri oporezivanju dohotka, odnosno dobiti.

3. na isporuke dobara i usluga što ih trgovačka društva kao i drugi oblici zajedničkog obavljanja gospodarske ili druge djelatnosti obavljaju vlasnicima udjela i članovima njihove uže obitelji, za koje primatelji tih dobara i korisnici tih usluga ne plaćaju nikakvu naknadu ili je plaćaju uz osobni popust. Isto se odnosi i na sve druge isporuke dobara i obavljene usluge bez naknade i s osobnim popustom bez obzira kome su učinjene.

4. na uvoz dobara u tuzemstvo pri čemu se pod uvozom razumijeva i unos i prijam i drugi oblici uvoza dobara.

(2) Tuzemstvo je, u smislu ovoga Zakona, teritorij Republike Hrvatske, osim slobodnih zona utvrđenih posebnim zakonom.

(3) Poduzetnikom se, u smislu ovoga Zakona, smatra pravna ili fizička osoba koja samostalno i trajno obavlja djelatnost s namjerom ostvarivanja prihoda. Poduzeće, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća gospodarsku ili drugu djelatnost poduzetnika. .

1. Isporuka dobara

Članak 3.

(1) Isporukom dobara poduzetnik ili njegov opunomoćenik omogućuje kupcu ili njegovu opunomoćeniku raspolaganje tim dobrima.

(2) Isporukom dobara iz stavka 1. ovoga članka smatraju se i:

1. isporuka električne energije, plina, grijanja, hlađenja i slično,

2. isporuka novoizgrađenih nekretnina (zgrada, stanova, poslovnog prostora, garaža, cesta, mostova i slično),

3. razmjena dobara.

(3) Razmjenom dobara u smislu ovoga članka smatraju se isporuke dobara koje se obavljaju kao naknada za isporuke drugih dobara ili obavljenih usluga.

2. Obavljene usluge

Članak 4.

(1) Obavljene usluge su sve one usluge koje se ne smatraju isporučenim dobrima u smislu članka 3. ovoga Zakona.

(2) Obavljenim uslugama iz stavka 1. ovoga članka smatraju se i:

1. prijenos imovinskih prava,
2. trpljenje neke radnje ili suzdržavanje od neke radnje,
3. razmjena usluga.

(3) Razmjenom usluga, u smislu ovoga članka, smatra se obavljanje usluga kao naknade za isporuke dobara ili drugih usluga.

III. MJESTO OPOREZIVANJA

Članak 5.

(1) Porez na dodanu vrijednost plaća se prema mjestu isporuke dobara ili obavljanja usluga, pri čemu se tuzemstvo smatra jednim mjestom isporuke dobara, odnosno obavljanja usluga.

(2) Mjestom isporuke dobara razumijeva se:

1. mjesto gdje se dobro nalazi u trenutku isporuke ako nije otpremljeno. Ako je dobro otpremljeno, tada se smatra da je mjesto isporuke dobra ono mjesto na kojemu se ono nalazilo na početku otpreme,
2. mjesto postavljanja dobra koje postavlja isporučitelj ili netko u njegovo ime.

(3) Mjestom obavljanja usluga razumijeva se sjedište poduzeća koje obavlja usluge ili mjesto gdje se usluge stalno obavljaju. Ako uslugu obavi poslovna jedinica, onda se mjestom obavljanja usluge smatra mjesto sjedišta poslovne jedinice. Ako takvo mjesto ne postoji, tada se mjestom obavljanja usluge smatra mjesto gdje poduzetnik koji obavlja uslugu ima svoje stalno boravište ili prebivalište.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, mjestom obavljanja usluga smatra se:

1. mjesto gdje se nalazi nekretnina ako se radi o uslugama u svezi s tom nekretninom, uključujući i najam ili zakup,
2. dionica puta gdje se obavlja prijevoz. Ako se usluga prijevoza ne obavlja samo u tuzemstvu, tada se ovaj Zakon primjenjuje samo na dio usluge koji otpada na tuzemstvo,
3. mjesto gdje je usluga stvarno obavljena:

- a) kada se radi o umjetničkim, znanstvenim, nastavnim, športskim, zabavnim ili sličnim uslugama i njihovim organiziranjem,
- b) kada se radi o pomoćnim uslugama u prijevozu, kao što su: utovar, istovar, uskladištenje, ili druge usluge u svezi s tim ili s uslugama prijevoza iz točke 2. ovoga stavka,
- c) kada se radi o uslugama koje se obavljaju na pokretnim fizičkim dobrima, uslugama stručnoga mišljenja, procjeni i ocjeni tih dobara,

4. za posredničke usluge, mjesto isporuke dobra ili obavljene usluge za koju je obavljeno posredovanje.

(5) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, ako je primatelj jedne od usluga iz stavka 6. ovoga članka poduzetnik, tada se smatra da je usluga obavljena tamo gdje je sjedište poduzeća primatelja. Ako se usluga obavlja u poslovnoj jedinici, tada se mjestom obavljanja usluge smatra mjesto sjedišta poslovne jedinice primatelja. Ako primatelj jedne od usluga iz stavka 6. ovoga članka nije poduzetnik, a ima prebivalište u inozemstvu, tada se mjestom isporuke usluga smatra njegovo prebivalište. Navedeno se ne odnosi na usluge iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Uslugama iz stavka 5. ovoga članka smatraju se:

- 1. prijenos, ustupanje i korištenje autorskih prava, patenata, licencija, zaštitnog znakovlja i sličnih prava te odricanje od tih prava,
- 2. promidžbene usluge, uključujući i usluge posredovanja u tim uslugama,
- 3. savjeti: inženjera, odvjetnika, revizora, računovođa, tumača, prevoditelja i druge slične usluge savjetovanja,
- 4. usluge elektronske obrade podataka,
- 5. ustupanje informacija, uključujući i informacije o poslovnim postupcima i iskustvu,
- 6. usluge banaka, osiguranja i reosiguranja,
- 7. ustupanje osoblja,
- 8. iznajmljivanje pokretnih dobara, osim prijevoznih sredstava,
- 9. odustajanje od obavljanja poslovne djelatnosti,
- 10. sve usluge posredovanja u svezi s uslugama iz ovoga stavka.

(7) Iznimno od odredbi stavka 3. i 5. ovoga članka, radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, neoporezivanja ili stjecanja neopravdanih povlastica, ministar financija može propisati da se mjestom obavljanja usluge smatra mjesto gdje se usluga koristi odnosno obavlja.

IV. POREZNI OBVEZNIK

Članak 6.

(1) Porezni obveznik je:

1. poduzetnik koji isporučuje dobra ili obavlja usluge iz članka 2. stavka 1. točke 1., 2. i 3., osim poduzetnika iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona,
2. uvoznik prema članku 2. stavku 1. točki 4. ovoga Zakona,
3. izvoznik u slučaju iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona,
4. izdavatelj računa iz članka 15. stavka 5. ovoga Zakona i 5. domaći poduzetnik iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Poduzetnik koji obavlja gospodarsku ili drugu djelatnost preko više poduzeća, može biti porezni obveznik za ukupnu gospodarsku ili drugu djelatnost ako to zatraži od Porezne uprave.

(3) Tijela državne vlasti, tijela državne i lokalne samouprave i uprave, političke stranke, sindikati i komore ne smatraju se poduzetnicima u smislu članka 2. stavka 3. ovoga Zakona ako obavljaju poslove u okviru svog djelokruga ili ovlasti. Ako obavljaju gospodarsku ili drugu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti dovelo bi do stjecanja neopravdanih povlastica, tada će Porezna uprava rješenjem utvrditi da su porezni obveznici za tu djelatnost.

V. NASTANAK POREZNE OBVEZE

Članak 7.

(1) Pri obračunu poreza na dodanu vrijednost, prema izdanim računima (članak 17. stavak 1.), porezna obveza nastaje:

1. za isporuke dobara istekom obračunskog razdoblja iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona, u kojemu su obavljene,
2. za usluge istekom obračunskog razdoblja, iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona, u kojemu su obavljene. Navedeno vrijedi i za usluge koje su obavljene djelomično i zasebno obračunane.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka primjenjuju se i u slučajevima iz članka 15. stavka 4. i 5. ovoga Zakona.

(3) Za slučajeve iz članka 20. stavka 5. ovoga Zakona porezna obveza nastaje istekom obračunskog razdoblja u kojemu su se promijenili uvjeti mjerodavni za odbitak pretporeza.

(4) Za primljene predujmove porezna obveza nastaje istekom obračunskog razdoblja u kojemu su naplaćeni. Za primljene predujmove mora se ispostaviti račun prema članku 15. stavku 3. ovoga Zakona.

(5) Pri uvozu dobara porezna obveza nastaje danom nastanka obveze plaćanja carine. Porez obračunava i naplaćuje carinarnica koja provodi postupak uvoznoga carinjenja zajedno s obračunom i naplatom carine, prema propisima o obračunu i naplati carine.

(6) U slučajevima iz članka 2. stavka 1. točke 2a., 2b., 2c. i 3. ovoga Zakona porezna obveza nastaje istekom obračunskog razdoblja u kojemu su izuzeta dobra, korištene usluge ili učinjeni rashodi, a u slučaju iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona istekom obračunskog razdoblja u kome je protekao propisani rok.

(7) Pri obračunu poreza na dodanu vrijednost, prema primljenim naknadama (članak 17. stavak 3.), porezna obveza nastaje istekom obračunskog razdoblja u kojemu je naknada primljena ili naplaćena.

VI. POREZNA OSNOVICA

Članak 8.

(1) Osnovica poreza na dodanu vrijednost je naknada za isporučena dobra ili obavljene usluge. Naknadom se smatra sve ono što primatelj dobara ili usluga treba dati ili platiti za isporučena dobra i obavljene usluge, osim poreza na dodanu vrijednost. U poreznu osnovicu ulazi i sve ono što neka druga osoba, a ne primatelj dobara ili usluga, treba dati ili platiti poduzetniku za isporučena dobra ili obavljene usluge. U poreznu osnovicu ne ulaze iznosi koje poduzetnik zaračuna, primi ili izda u ime i za račun druge osobe.

(2) U poreznu osnovicu ne ulaze sniženja cijene i popusti što se kupcu odobre u trenutku ispostavljanja računa.

(3) Ako se porezna osnovica promijeni naknadno zbog različitih vrsta popusta ili nemogućnosti naplate, tada poduzetnik koji je isporučio dobro ili obavio uslugu može ispraviti (smanjiti) iznos poreza, tek nakon što poduzetnik kome su isporučena dobra ili obavljene usluge ispravi (smanji) odbitak pretporeza i o tome pisano izvijesti isporučitelja. Ako je porez na dodanu vrijednost obračunan i plaćen pri uvozu odbijen kao pretporez, a naknadno je snižen ili nadoknađen, tada uvoznik mora za pripadni iznos ispraviti odbitak pretporeza. Ispravci se moraju obaviti u obračunskom razdoblju u kojemu je promijenjena porezna osnovica.

(4) Ako se prenosi pravo koje se odnosi na posjedovanje založnice, tada je porezna osnovica cijena založnice uvećana za ratliku do tržišne vrijednosti založenog dobra.

(5) Pri razmjeni i drugim sličnim poslovima porezna osnovica je vrijednost dobara ili usluga koje su predmet razmjene.

(6) U slučajevima isporuke dobara i obavljanja usluga iz članka 2. stavka 1. točke 1b., 1c., 2a., 2b. i 3. ovoga Zakona, porezna osnovica utvrđuje se prema tržišnoj vrijednosti u trenutku isporuke dobra ili obavljene usluge, a u slučaju iz članka 2. stavka 1. točke 2c. ovoga Zakona u visini iskazanog rashoda.

(7) Pri isporuci rabljenih osobnih vozila porezna osnovica, u smislu stavka 1. ovoga članka, može se smanjiti za nabavnu cijenu ako pri nabavi nije mogao biti odbijen pretporez.

(8) Ako se neka gospodarska cjelina ili pogon u cijelosti prenese, tada je osnovica pojedinačna naknada za svaki preneseni predmet s tim, da zbroj svih tih pojedinačnih naknada čini ukupnu naknadu za tu gospodarsku cjelinu ili pogon umanjenu za vrijednost nekretnina koje se oporezuju po posebnom propisu. Prezeti se dugovi ne odbijaju od osnovice. Ako obračunani porez na dodanu vrijednost pri stjecanju gospodarske cjeline ili pogona stjecatelj u cijelosti može odbiti kao pretporez, tada se ne plaća porez na dodanu vrijednost, a taj se prijenos smatra neoporezivim.

Članak 9.

(1) Poreznu osnovicu pri uvozu (Članak 2. stavak 1. točka 4.) čini carinska osnovica utvrđena prema carinskim propisima, uvećana za carinu, druge pristojbe i posebne poreze koji se plaćaju u postupku uvoznoga carinjenja.

(2) Ako se neko dobro izveze u inozemstvo, i u inozemstvu se oplemeni, pa izvoznik ili netko drugi to dobro opet uveze, tada se porezna osnovica, iznimno od stavka 1. ovoga članka, utvrđuje prema naknadi plaćenju za oplemenjivanje. Ako takva naknada nije plaćena, tada se porezna osnovica utvrđuje prema vrijednosti povećanoj zbog oplemenjivanja.

VII. POREZNA STOPA

Članak 10.

Porez na dodanu vrijednost plaća se po stopi od 22%.

VIII. POREZNA OSLOBOĐENJA

I. Porezna oslobođenja u tuzemstvu

Članak 11.

(1) Plaćanja poreza na dodanu vrijednost oslobođeni su:

1. najam stambenih prostorija,
2. usluge banaka, štedionica i štedno-kreditnih organizacija te društava osiguranja i reosiguranja,
3. usluge doktora medicine i stomatologije, te medicinskih sestara i fizioterapeutskih tehničara koje pružaju u privatnoj praksi,
4. usluge liječenja u zdravstvenim ustanovama: domovima zdravlja, hitnoj medicinskoj pomoći, poliklinikama, općim i specijalnim bolnicama i klinikama kao i usluge liječenja koje pruža zdravstvena ustanova za njegu u kući,
5. usluge i isporuke dobara što ih obavljaju ustanove socijalne skrbi,
6. usluge i isporuke dobara ustanova za dječju skrb i skrb za mladež,

7. usluge i isporuke dobara predškolskih, osnovnih, srednjih i visokoškolskih ustanova te ustanova učeničkog i studentskog standarda,

8. usluge i isporuke dobara vjerskih zajednica i ustanova,

9. usluge i isporuke dobara javnih ustanova u kulturi i to: muzeja, galerija, arhiva, knjižnica, kazališta, orkestara i drugih glazbeno-scenskih te konzervatorskih, restauratorskih i ustanova za zaštitu spomenika kulture.

(2) Oslobođenja iz stavka 1. točke 4., 5., 6., 7., 8., 9., ovoga članka navedene ustanove odnosno zajednice ostvaruju pod uvjetom da djelatnost obavljaju u skladu s posebnim propisima.

(3) Porez po ovome Zakonu ne plaća se na promet zlatnih poluga koji obavlja Narodna banka Hrvatske, domaćih i stranih zakonskih sredstava plaćanja, vrijednosnica i udjela u poduzećima.

2. Porezna oslobođenja pri uvozu

Članak 12.

Plaćanja poreza na dodanu vrijednost oslobođeni su;

1. privremeni uvoz dobara koji je oslobođen carine i konačni uvoz humanitarne pomoći osim nafte i naftnih derivata, duhana i duhanskih prerađevina, alkohola i alkoholnih pića,

2. uvoz zlatnih poluga koji obavlja Narodna banka Hrvatske, domaćih i stranih zakonskih sredstava plaćanja, vrijednosnica i udjela u poduzećima,

3. dobra u provozu kroz carinsko područje Republike Hrvatske uključujući prijevozne i sve druge otpremne usluge.

3. Porezna oslobođenja pri izvozu

Članak 13.

(1) Plaćanja poreza na dodanu vrijednost oslobođene su:

1. izvozne isporuke dobara i oplemenjenih dobara, uključujući prijevozne i sve druge otpremne usluge,

2. isporuke dobara slobodnim carinskim prodavaonicama i specijaliziranim skladištima strane robe i robe domaće proizvodnje,

3. isporuke dobara i obavljene usluge diplomatskim i konzularnim predstavništvima pod uvjetom uzajamnosti.

(2) Na izvozne isporuke iz stavka I. točke 1. ovoga članka koje nisu naplaćene u skladu s propisima o deviznom i vanjskotrgovinskom poslovanju, plaća se porez na dodanu vrijednost.

(3) Ako se izvozne isporuke na koje je plaćen porez prema stavku 2. ovoga članka naknadno naplate, uplaćeni porez na dodanu vrijednost se vraća.

4. Izvozne isporuke dobara

Članak 14.

(1) Izvozne isporuke dobara su:

1. kada poduzetnik, predmet isporuke pošalje sam ili preko druge osobe u inozemstvo,
2. kada poduzetnik, predmet isporuke koji je primio iz inozemstva, nakon oplemenjivanja, vraća inozemnom naručitelju.

(2) Inozemni naručitelj u smislu stavka 1. točke 2. ovoga članka je:

1. naručitelj koji ima prebivalište ili sjedište u inozemstvu ili
2. inozemna poslovna jedinica tuzemnog poduzetnika.

(3) Tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika ne smatra se inozemnim naručiteljem.

(4) Privremeni izvoz dobara ne smatra se izvozom u smislu ovoga Zakona.

IX. ISPOSTAVLJANJE RAČUNA

Članak 15.

(1) Porezni obveznik mora ispostaviti račun za isporučena dobra ili obavljene usluge te na računu posebno iskazati porez na dodanu vrijednost. Ako se isporučuju dobra ili obavljaju usluge koje su oslobođene od plaćanja poreza na dodanu vrijednost na računu treba navesti da porez na dodanu vrijednost nije zaračunan.

(2) Račun je svaka isprava prema kojoj porezni obveznik ili osoba kojoj on naloži obračunava isporučena dobra i obavljene usluge, bez obzira na to kako se ta isprava naziva u poslovnomu prometu.

(3) Račun mora sadržavati ove podatke:

1. mjesto izdavanja, broj i nadnevak,
2. ime (naziv), adresu i matični broj ili jedinstveni matični broj građana (porezni broj poduzetnika), koji je isporučio dobra ili obavio usluge (prodavatelja),
3. ime (naziv), adresu i porezni broj poduzetnika kome su isporučena dobra ili obavljene usluge (kupca),
4. količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga,

5. nadnevak isporuke dobara ili obavljenih usluga,
6. iznos naknade (cijene) isporučenih dobara ili obavljenih usluga,
7. iznos poreza,
8. zbrojni iznos naknade i poreza.

(4) Ako porezni obveznik na računu za isporučena dobra ili obavljene usluge iskaže porez na dodanu vrijednost viši od onoga koji duguje prema zakonu, tada duguje viši iznos, osim kad ispravi račun izdan primatelju u skladu sa člankom 8. stavkom 3. ovoga Zakona.

(5) Ako netko u nekomu računu za isporučena dobra i obavljene usluge izdvojeno iskaže porez na dodanu vrijednost, iako za to nije ovlašten, tada duguje iskazani iznos, osim kad ispravi račun izdan primatelju u skladu sa člankom 8. stavkom 3. ovoga Zakona.

(6) Računi za gotovinski promet, isječci vrpce ili potvrđnice iz naplatnih uređaja moraju sadržavati najmanje ove podatke:

1. broj i nadnevak izdavanja,
2. ime (naziv), adresu i porezni broj poduzetnika koji je isporučio dobra ili obavio usluge, te naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavaonice i sl.)
3. količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga,
4. zbrojni iznos naknade i poreza.

(7) Porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljene usluge naplaćuju u gotovini obvezni su promet iskazivati preko naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način.

(8) Iznimno od odredbi stavka 1. ovoga članka računi se ne moraju ispostavljati ako se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih preradevina, lutrije, športske prognoze, lota, velda, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica te pri prodaji na tržnicama i otvorenim prostorima.

(9) Porezni obveznici iz stavka 7. ovoga članka obvezni su na svakom prodajnom mjestu vidno istaknuti obavijest o obvezi izdavanja i uzimanja računa.

(10) Kupci su obvezni uzeti račun, isječak vrpce ili potvrđnicu iz naplatnog uređaja i imati ih pri izlasku iz radnje ili drugog poslovnog prostora te ih pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

X. RAZDOBLJE OPOREZIVANJA, OBRAČUNAVANJE POREZA, POSTUPAK OPOREZIVANJA I PLAĆANJE POREZA

1. Razdoblje oporezivanja

Članak 16.

(1) Razdoblje oporezivanja je kalendarska godina. Ako je porezni obveznik poslovao samo tijekom dijela kalendarske godine, tada je razdoblje oporezivanja razdoblje poslovanja.

(2) Obračunska razdoblja su od 1. do 15. i od 16. do posljednjeg dana u mjesecu.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka za poduzetnike čija je vrijednost isporučenih dobara i obavljenih usluga uključujući i porez na dodanu vrijednost manja od 50.000,00 kuna u prethodnom tromjesečju, obračunska razdoblja su od 1. do posljednjeg dana u tromjesečju dok tromjesečna vrijednost isporučenih dobara i obavljenih usluga ne prijede navedeni iznos. Ovaj se poduzetnik može odlučiti za podnošenje prijave za razdoblja iz stavka 2. ovoga članka.

2. Obračunavanje poreza

Članak 17.

(1) Porezni obveznik obračunava porez na dodanu vrijednost, prema izdanim računima za isporučena dobra i obavljene usluge u obračunskom razdoblju.

(2) Kao iznosi izdanih računa iz stavka 1. ovoga članka smatraju se iznosi iz članka 7. stavka 4. i 6., iznosi iz članka 15. stavka 4. i 5. te naplaćeni iznosi iz članka 15. stavka 8. ovoga Zakona.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, poduzetnik koji je obveznik poreza na dohodak, porez na dodanu vrijednost obračunava prema primljenim (naplaćenim) naknadama. Ako se promijeni način obračuna poreza, tada se prometi ne smiju obuhvatiti dvostruko niti smiju ostati neoporezovani. Oporezivanje prema naplaćenim naknadama ne može se primijeniti pri prijenosu pogona.

(4) Od poreza na dodanu vrijednost obračunanog prema odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka, odbija se pretporez u smislu članka 20. stavka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

(5) Od poreza na dodanu vrijednost obračunanog prema odredbama stavka 3. ovoga članka odbija se pretporez u smislu članka 20. stavka 1., 2. i 4. ovoga Zakona ako je plaćen.

3. Postupak oporezivanja

Članak 18.

(1) Porezni obveznik mora za obračunsko razdoblje sam utvrditi obvezu poreza na dodanu vrijednost i iskazati je u prijavi poreza. Porezni obveznik mora prijavu poreza predati nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome sjedištu na propisanom obrascu u roku od deset dana nakon isteka obračunskoga razdoblja (članak 16. stavak 2. i 3.)

(2) Konačni obračun poreza na dodanu vrijednost porezni obveznik mora predati nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome sjedištu, odnosno prebivalištu do kraja travnja, a porezni obveznik iz članka 17. stavka 3. ovoga Zakona do kraja veljače tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu, odnosno u roku od tri mjeseca od prestanka poslovanja.

(3) Ako porezni obveznik u propisanom roku ne podnese prijavu ili konačni obračun, poreznu obavezu utvrdit će procjenom Porezna uprava.

4. Plaćanje poreza

Članak 19.

(1) Obračunani i prijavljeni porez na dodanu vrijednost za obračunsko razdoblje porezni obveznik mora platiti u rokovima koji su propisani za podnošenje prijave, odnosno konačnog obračuna poreza.

(2) Ako domaćemu poduzetniku uslugu obavi poduzetnik sa sjedištem u inozemstvu, domaći poduzetnik porez plaća u roku iz stavka 1. ovoga članka na propisani uplatni račun.

(3) Ministar financija propisuje uplatne račune poreza na dodanu vrijednost.

(4) Naloge poreznog obveznika za uplatu poreza na dodanu vrijednost kao i izvršna rješenja tijela nadležnih za porezni nadzor, ovlaštene organizacije za platni promet izvršavaju prije svih drugih obveza poreznog obveznika.

XI. ODBITAK PRETPOREZA

Članak 20.

(1) Pretporez je iznos poreza na dodanu vrijednost iskazan na računima za isporuke dobara i usluge koje su drugi poduzetnici obavili poreznom obvezniku.

(2) Pretporez je iznos poreza na dodanu vrijednost koji je obračunala i naplatila carinarnica pri uvozu prema odredbama članka 7. stavka 5. kao i iznos poreza kojeg je platio domaći poduzetnik iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Porezni obveznik ne može odbiti pretporez sadržan u računima za primljena dobra i obavljene usluge što ih koristi za isporuke dobara i obavljanje usluga:

1. oslobođenih plaćanja poreza na dodanu vrijednost u tuzemstvu (članak 11.),
2. u inozemstvu, koje bi bile oslobođene od poreza da su obavljene u tuzemstvu,
3. bez naknade, koje bi bile oslobođene od poreza.

(4) Porezni obveznik može odbiti pretporez koji se odnosi na usluge iz članka 12. točke 3. te na izvoz dobara uključujući i usluge iz članka 13. i 14. ovoga Zakona.

(5) Ako se glede nekog gospodarskog dobra unutar roka od pet godina od kalendarske godine početka uporabe promijene uvjeti koji su u toj godini bili mjerodavni za odbitak pretporeza, tada se za razdoblje nakon promjene obavlja ispravak pretporeza. Kada se radi o nekretninama, tada se umjesto razdoblja od pet godina uzima razdoblje od deset godina.

(6) Ako poduzetnik koristi primljena ili uvezena dobra i usluge koje su mu obavljene djelomično za isporuke dobara i obavljanje usluga koje isključuju odbitak pretporeza, tada se

ne može odbiti onaj dio pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga koje su oslobođene poreza. Iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga koje su oslobođene poreza utvrđuje se na temelju knjigovodstvene i druge dokumentacije. Iznimno, poduzetnik može, procjenom utvrditi iznose pretporeza koji se ne mogu odbiti.

(7) Ako porezni obveznik na računu iskaže viši iznos poreza nego što ga duguje prema ovomu Zakonu (članak 15. stavak 4.), tada primatelj isporučениh dobara i obavljenih usluga taj viši iznos poreza ne može odbiti kao pretporez. To vrijedi i onda ako je davatelj dobara ili usluga Poreznoj upravi prijavio viši iznos poreza na dodanu vrijednost.

(8) Ako porezni obveznik u nekomu računu izdvojeno iskaže porez na dodanu vrijednost iako nije ovlašten da to učini (članak 15. stavak 5.), tada primatelj dobara i usluga ne može odbiti iskazani porez kao pretporez. To vrijedi i kad isporučitelj dobara i izvršitelj usluga prijavi Poreznoj upravi ukupni porez na dodanu vrijednost.

(9) Pretporezi se mogu odbiti ako njihov odbitak nije isključen prema stavcima 3., 5., 6., 7., 8. i 10. ovoga članka, i to u obračunskom razdoblju, u kojemu su primljeni računi za isporučena dobra ili obavljene usluge. Kod plaćenih predujmova pretporez se može odbiti ako su primatelji predujmova izdali račun.

(10) Pretporez se može odbiti samo na temelju računa koji sadrže sve podatke iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona, na temelju uvozne carinske dokumentacije u kojoj je iskazan porez na dodanu vrijednost obračunan pri uvozu, kao i dokaza o uplati poreza u slučaju iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona.

XII. POVRAT POREZA

Članak 21.

(1) Porezni obveznik koji u obračunskom razdoblju ima pravo na odbitak pretporeza, čiji je iznos veći od njegove porezne obveze, ima pravo na povrat te razlike. Porezna uprava obvezna je vratiti tu razliku u roku od 15 dana od dana predaje prijave.

(2) Ministar financija može propisati način povrata pretporeza inozemnim poduzetnicima.

(3) Kupac strani državljanin koji, u okviru osobnog putničkog prometa, iznosi dobra kupljena u tuzemstvu ima pravo tražiti povrat poreza na dodanu vrijednost za iznesena dobra ako je iznos svakog pojedinačnog računa viši od 500,00 kuna. To pravo na povrat ne vrijedi za naftne derivate.

XIII. POSEBNI POSTUPCI OPOREZIVANJA

Članak 22.

(I) Poduzetnik čija godišnja vrijednost isporuka dobara i obavljenih usluga iz članka 2. stavka I. točke 1. ovoga Zakona, nakon odbitka vrijednosti isporuka koje su, prema članku 11. ovoga Zakona, oslobođene od poreza, u prethodnoj kalendarskoj godini nije bila veća od 50.000,00 kuna, ne plaća porez na dodanu vrijednost, nema pravo na iskazivanje poreza na izdanim računima i ne može odbiti porez koji mu zaračunaju ostali poduzetnici.

(2) Poduzetnik iz stavka 1. ovoga članka može od Porezne uprave do kraja godine zatražiti da se na njega u sljedećoj kalendarskoj godini ne primjenjuju odredbe stavka 1. ovoga članka. Porezna uprava to utvrđuje rješenjem a to ga rješenje obvezuje narednih pet kalendarskih godina.

XIV. OBVEZA VOĐENJA KNJIGOVODSTVA, ČUVANJA DOKUMENTACIJE I NADZOR

1. Obveza vođenja knjigovodstva

Članak 23.

(1) Porezni obveznik koji plaća porez prema izdanim računima mora u knjizi primljenih (ulaznih) i izdanih (izlaznih) računa i u svome knjigovodstvu osigurati sve podatke potrebne za utvrđivanje i plaćanje poreza na dodanu vrijednost, a naročito:

1. o ukupnoj vrijednosti isporuka dobara i obavljenih usluga, vrijednosti isporuka dobara i obavljenih usluga na koje se plaća porez registriranim poreznim obveznicima i krajnjim potrošačima te vrijednosti isporuka dobara i obavljenih usluga koje su oslobođene plaćanja poreza,
2. o obračunanom porezu po izdanim računima za isporučena dobra i obavljene usluge,
3. o ukupnoj vrijednosti primljenih dobara i usluga, vrijednosti primljenih dobara i usluga s porezom i vrijednosti primljenih dobara i usluga bez poreza,
4. o obračunanom porezu po računima za primljena dobra i korištene usluge (pretporezu).
5. o obvezi poreza za uplatu i uplati poreza,
6. o potraživanju za povrat pretporeza i njegovoj naplati

(2) Podatke iz stavka 1. točke 1., 2. 3., 4. i 5. ovoga članka porezni obveznici moraju osigurati unutar roka propisanog za uplatu poreza.

(3) Podatke iz stavka 1. ovoga članka obvezni su na odgovarajući način osigurati i porezni obveznici koji porez na dodanu vrijednost utvrđuju i plaćaju na temelju naplaćenih naknada prema članku 17. stavku 3. i 5. ovoga Zakona.

(4) Porezni obveznici koji zalihe iskazuju po prodajnim cijenama s uračunanim porezom osim podataka iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju i podatke o uračunanom porezu na dodanu vrijednost.

2. Čuvanje dokumentacije

Članak 24.

(1) Porezni obveznici moraju izdati i primljene račune, dokumente o ispravcima računa, dokaze o izvozu odnosno uvozu, dokumente na osnovi kojih su korištena oslobođenja od plaćanja poreza, obračune poreza kao i svu drugu dokumentaciju bitnu za utvrđivanje i plaćanje poreza čuvati najmanje pet godina od protoka godine na koju se odnose:

(2.) Iznimno od stavka 1. ovoga članka dokumentacija koja se odnosi na oporezivanje nekretnina po ovome Zakonu mora se čuvati najmanje deset godina od protoka godine na koju se odnosi.

3. Nadzor

Članak 25.

(1) Provedbu ovoga Zakona nadziru Porezna uprava i Financijska policija.

(2) Ako se u tijeku nadzora utvrdi da porezni obveznik ne vodi knjigovodstvo iz članka 23. ovoga Zakona, i zbog toga nije moguće utvrditi obvezu poreza na dodanu vrijednost, tijelo koje obavlja nadzor nalaže poreznom obvezniku popis zatečenih dobara bez dokumentacije o nabavi, po tržišnim cijenama.

(3) Tijela iz stavka 1. ovoga članka mogu rješenjem privremeno zabraniti poreznom obvezniku daljnji rad:

1. ako ne dopusti nadzor,
2. ako ne obračunava i ne uplaćuje porez na dodanu vrijednost,
3. ako ne posjeduje dokumentaciju o primljenim i isporučenim dobrima i uslugama,
4. ako ne posjeduje ili ne da na uvid dokumentaciju o obvezi poreza za uplatu te o uplaćenom porezu,
5. ako ne izdaje račune ili ako isporuke dobara i usluga naplaćuje gotovinom, a ne iskazuje ih preko naplatnog uređaja ili na drugi odgovarajući način.

(4) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Zabrana iz stavka 3. ovoga članka izvršava se pečaćenjem poslovnih prostorija, onemogućavanjem korištenja postrojenja, uređaja i druge opreme za rad.

(6) Zabrana iz stavka 3. ovoga članka traje do šest mjeseci od dana izvršnosti rješenja.

(7) Ako porezni obveznik ne plati utvrđene obveze poreza na dodanu vrijednost u roku iz stavka 6. ovoga članka privremena zabrana traje sve dok porezni obveznik ne plati porez.

XV. PRAVNA SREDSTVA

Članak 26.

Glede žalbenog postupka, obnove, postupka zastare, obračunavanja, naplate i povrata poreza te vođenja prekršajnog postupka primjenjuju se odredbe Zakona o porezu na dohodak.

XVI. OVLAŠTENJA MINISTRA FINACIJA

Članak 27.

Ovlašćuje se ministar financija da donosi potanje propise za provedbu ovoga Zakona.

XVII. KAZNE NE ODREDBE

Članak 28

(1) Novčanom kaznom za prekršaj kaznit će se porezni obveznik u iznosu od 2.000,00 do 200.000,00 kuna:

1. ako u računu ne iskaže sve propisane podatke (članak 15. stavak 3. ili 6.),
2. ako ne istakne obavijest o obvezi izdavanja i uzimanja računa (članak 15. stavak 9.),
3. ako ne podnese ili ne podnese u propisanom roku prijavu poreza na dodanu vrijednost (članak 18. stavak 1.),
4. ako ne podnese ili ne podnese u propisanom roku konačni obračun poreza na dodanu vrijednost (članak 18. stavak 2.),
5. ako porez na dodanu vrijednost ne uplati na propisani račun (članak 19. stavak 3.),
6. ako u svom knjigovodstvu ne osigurava podatke za obračun i uplatu poreza na dodanu vrijednost te o obračunanom i uplaćenom porezu (članak 23.),
7. ako ne popiše izdane a nenaplaćene račune (članak 31. stavak 1. točka 1.),
8. ako ne dostavi ili ne dostavi u propisanom roku popisne liste (članak 31. stavak 2.),
9. ako ne izvijesti ili u propisanom roku ne izvijesti Poreznu upravu prije popisa zaliha (članak 31. stavak 3.),
10. ako ne poništi obračun poreza na promet proizvoda i usluga ili ne obračuna porez na dodanu vrijednost (članak 31. stavak 4.),
11. ako ne obračuna, i ne izda račune za obavljene isporuke dobara i usluga (članak 32. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se i osoba koja je kod poreznog obveznika odgovorna za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka a ne postupi po odredbama ovoga Zakona.

Članak 29.

(1) Novčanom kaznom za prekršaj kaznit će se porezni obveznik u iznosu od 5.000,00 do 500.000,00 kuna:

1. ako netočno utvrdi poreznu osnovicu (članci 8. i 9. te članak 32. stavci 2. i 3.),
2. ako koristi porezna oslobođenja suprotno odredbama zakona (članak 11., 12. i 13.),
3. ako ne izda račun (članak 15. stavak 1.),
4. ako isporuke dobara i usluga naplaćuje gotovinom, a ne iskazuje ih preko naplatnog uređaja ili na drugi odgovarajući način (članak 15. stavak 7.),
5. ako ne obračuna ili netočno obračuna porez na dodanu vrijednost (Članak 17.),
6. ako ne obračuna i ne uplati dužni iznos poreza na dodanu vrijednost ili ako ga ne uplati u propisanom roku (članak 19. stavak 1.),
7. ako odbije pretporez, koji se po ovome zakonu ne može odbiti (članak 20. stavak 3., 5., 6., 7., 8., 9. i 10.),
8. ako ne čuva dokumentaciju u propisanom razdoblju (članak 24.),
9. ako ne dopusti nadzor nadležnim tijelima ili ne da na uvid dokumentaciju i knjige o primljenim i izdanim računima za isporučena dobra i obavljene usluge (članak 25. stavak 1. i 3.),
10. ako ne popiše zalihe robe u trgovini i ugostiteljstvu (članak 31. stavak 1. točka 2. i 3.).

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se i osoba koja je kod poreznog obveznika odgovorna za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka a ne postupi po odredbama ovoga Zakona.

(3) Za prekršaje stavka 1. ovoga članka učinjene u povratu u roku od dvije godine nadležno tijelo koje provodi prekršajni postupak može izreći uz novčanu kaznu i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti u vremenu od jedne do tri godine.

(4) Za prekršaj iz članka 25. stavka 2. ovoga Zakona kaznit će se porezni obveznik u visini tržišne vrijednosti zatečenih dobara bez dokumentacije o nabavi.

Članak 30.

Kupcu odnosno korisniku usluga izreći će se kazna za prekršaj na licu mjesta u iznosu 50,00 kuna ako osobi ovlaštenoj za nadzor odbije pokazati račun, isječak vrpce ili potvrđnicu iz naplatnog uređaja koju mu je izdao prodavatelj (članak 15. stavak 10.).

XVIII. PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 31.

(1) Porezni obveznici prema Zakonu o porezu na promet proizvoda i usluga na dan 31. prosinca 1996. godine moraju:

1. popisati izdane a nenaplaćene račune u kojima je obračunan porez na promet za isporučene proizvode i obavljene usluge,
2. u trgovini, popisati zalihe roba koje se vode (iskazuju) po prodajnim cijenama s uračunanim porezom na promet proizvoda i usluga,
3. u trgovini i ugostiteljstvu, popisati zalihe cigareta i drugih duhanskih prerađevina, alkohola, alkoholnih i bezalkoholnih pića, mineralnih i gaziranih voda, piva i kave po prodajnim cijenama.

(2) Popisne liste zaliha iz stavka 1. točke 3. ovoga članka treba dostaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do 10. siječnja 1997. godine.

(3) Porezni obveznici čije su prosječne mjesečne zalihe proizvoda iz stavka 1. točke 3. ovoga članka bile tijekom 1996. godine iznad iznosa od 1,000.000,00 kuna obvezni su o tome izvijestiti nadležnu ispostavu Porezne uprave prema svome sjedištu najkasnije do 20. prosinca 1996. godine.

(4) Uračunani porez u zalihama iz stavka 1. točke 2. ovoga članka porezni obveznici moraju poništiti, utvrditi cijene bez poreza na promet te na tako utvrđene cijene obračunati porez nadodanu vrijednost po odredbama ovoga Zakona.

(5) Porez na promet proizvoda sadržan u zalihama iz stavka 1. točke 3. ovoga članka porezni obveznici će razmjerno isporukama tih proizvoda odbiti kao pretporez s tim da se po toj osnovi ne može koristiti pravo na povrat poreza po članku 21. stavak 1. ovoga Zakona.

(6) Račune koji su ispostavljeni a po kojima nisu do 31. prosinca 1996. godine obavljene isporuke dobara odnosno usluga treba poništiti. Isto tako treba poništiti račune za predujmove koji do 31. prosinca 1996. godine nisu naplaćeni.

Članak 32.

(1) Svi isporučitelji dobara i usluga obvezni su s danom 31. prosinca 1996. godine obračunati vrijednost isporučenih dobara i obavljenih usluga i zaračunati ih kupcima (naručiteljima). Ovo se odnosi i na usluge suizvoditelja glavnom izvoditelju radova.

(2) Ako se nakon početka primjene ovoga Zakona u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka sastavlja obračun u kojemu se iskazuje ukupna vrijednost isporučenih dobara ili obavljenih usluga, iznimno od odredbi članka 8. ovoga Zakona, osnovicu poreza čini vrijednost zaračunana za razdoblje nakon 1. siječnja 1997. godine.

(3) Porezna osnovica iz stavka 2. ovoga članka umanjuje se za predujmove koji su naplaćeni do 31. prosinca 1996. godine, a odnose se na isporuke investicijskih dobara i usluge koje be biti učinjene nakon primjene ovoga Zakona.

Članak 33.

(1) Porez na promet proizvoda i usluga kojeg porezni obveznik duhuje prema odredbama Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga mora se platiti u rokovima i na način propisan odredbama toga zakona.

(2) Na obveze poreza na promet proizvoda, i usluga nastale prije početka primjene ovoga Zakona glede njihovog utvrđivanja, žalbenog postupka, obnove postupka, zastare, naplate i povrata te vođenja prekršajnog postupka primjenjivat će se Zakon o porezu na promet proizvoda i usluga koji je bio na snazi do početka primjene ovoga Zakona.

Članak 34.

Danom početka primjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost prestaje važiti Zakon o porezu na promet proizvoda i usluga ("Narodne novine", br. 95/94 i 34/95.).

Članak 35.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. siječnja 1997. godine.

Klasa: 410-19/94-01/14

Zagreb, 21. lipnja 1995.

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Zastupničkog doma Sabora

dr. Nedjeljko Mihanović, v. r.